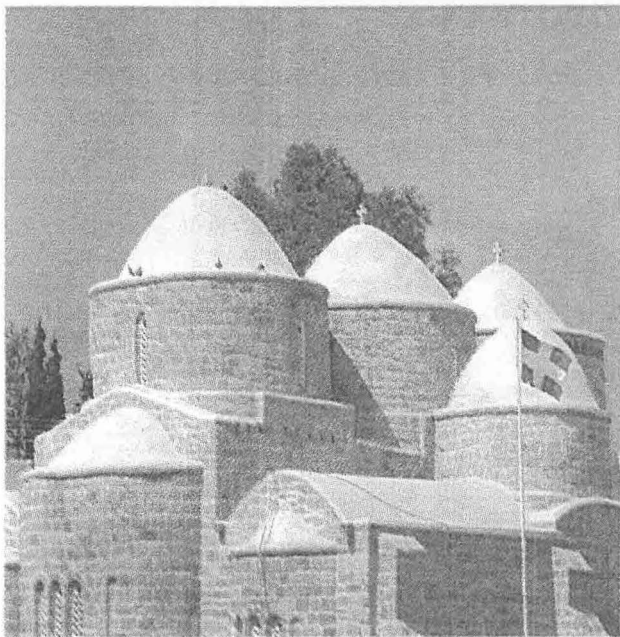

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ

ΤΑ ΑΡΕΣΤΕΙΑΚΑ

ΑΓΑΠΑΤΕ ΑΛΛΗΛΟΥΣ
ΜΗΝ ΥΨΑΥΧΕΝΕΙΤΕ
ΟΠΩΣ ΤΟΥΣ ΚΑΜΗΛΟΥΣ
ΣΣΙΨΕΤΕ ΝΑ ΔΕΙΤΕ

Η εκκλησία του Αποστόλου Βαρνάβα και του Αγίου Ιλαρίωνος στην Περιστερώνα Μόρφου, με τους πέντε τρούλλους και την ελληνική σημαία αναπεπταμένη, τα περισσότερα ελλείπουν, που είναι όμως η Άλλη Περιστερώνα ή Περιστερώνοπηγή, Αχ Μεσαρικά μου, μασιαϊρικά στην καρδιά μου!

ΓΙΕΦΚΕΝΙ ΓΙΕΦΤΟΥΣΕΝΚΟ

«ΠΕΡΙΣΤΕΡΩΝΑ»

Ιούλιος 1977

Μέρος Α'

Εισαγωγικό

Τότε που ετοιμάζαμε το αφιέρωμα στον Γιάννο Μ. Κιτρομηλίδη (Ένωσις Ιουλίου 2015), στο σκληροτράχηλο πόκερ που είχαμε για το σχετικό ρεπορτάζ (Civi, Reference letter, Σχόλια), όταν ρώτησα τον Λόκατζινη της Ψυχιατρικής για ποιον λόγο οι δύο ψυχιατρικές διαλέξεις του στα Σεμινάρια Κλήρου της Ιεράς Μητρόπολης Μόρφου έγιναν στην Κλήρου, που υπάγεται στη μητροπολιτική περιφέρεια Ταμασσού-Ορεινής, «Καλέ», μου λέγει, «κι είσαι και φιλόλογος, δεν έγιναν στο χωριό Κλήρου, εδώ Κλήρου εννοεί των κληρικών, τα σεμινάρια έγιναν στην Περιστερώνα». Τότε, ακαριαία, μια ανεφέλη από άσπρα πεζούνια και μια άλλη από αστέργια, κατεβαίνοντας από τον ουρανό, η μια πάνω από την Περιστερώνα κι η άλλη πάνω από τον Αστρομερίτη, κατέβασαν απαστράπτοντα μπροστά μου, σαν έναν ακάντζιελο, τον Ευγένιο Γιεφτουσένκο, να απαγγέλλει με πηγαδιαία φωνή και τεράστιες ως φτερουγίσματα χειρονομίες το ποίημά του «Περιστερώνα», που μαζί με την «Μπαλάντα στον Γρηγόρη Αυξεντίου» (1957, από ανώνυμο Άγγλο) είναι ίσως τα ωραιότερα ξενόγλωσσα ποιήματα που γράφτηκαν ποτέ για το μεσόγειο island. Αυτό το θαύμα (γιατί περί θαύματος επρόκειτο) έγινε τον Ιούλιο του 1977, τρία χρόνια μετά τις Κατάρες του Πραξικοπήματος και των Εισβολών Α' και Β', στους κήπους του Κρατικού μας Θεάτρου (πριν καταρρεύσει αυτόνδρος), ανάμεσα Βουλής, Μουσείου, roundabout Μ. Δράκου, κάτω από το τεισιόν της Πύλης Πάφου, ούτ' ένα μήνα πριν τον αδόκητο θάνατο του Εθνάρχη, όταν το υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, καλή του ώρα, αντί να βάζει όπως σήμερα ενουχιστικά θέματα έκθεσης στις Παγκύπριες για ηρωικές μωρίες και ψευδαισθήσεις που επιβάλλουν άμεση διά-λυση του Κυπριακού, οργάνωνε ποιητικές βραδιές (τι άλλο να οργάνωνε) για ανύψωση του ηθικού των Κυπρίων στα πλαίσια Αντοχής και Μακροχρόνιου Αγώνα, με καλεσμένους πρώτα ονόματα της Poesiè, Λυκαύγης, Πασιαρδής από τα ντόπια προϊόντα, Νικηφόρος Βρεττάκος από τη Μητέρα Πατρίδα («Η Κύπρος του κόσμου») και Γιεφκένι Γιεφτουσένκο από την Holy Mother (και τότε και τώρα και πάντα) Russia. Παρουσιαστής, ποιος άλλος, το Πρόσαβκό μας, μεγάλη η χάρη του, ο Κυριάκος Χαραλαμπίδης, απαστράπτων χαραλάμπων.

Διακριτικά παρών σε μια άκρη, μονήρης, και ο γράφοντας, στο άλλο άκρο από εκεί που εκάθετο ο Παντελεήμων Μηχανικός, προσέχοντας αμφοτέροι να μην καρτζιλατιστούν, για να μην τζιεραθκιαστούν ως αγριμάτζια τζι αλαφάτζια, επειδή τότες βρίσκονταν σε αγαπητικά μασιαίρικα για την «Κατάθεση», που μόλις είχε κατατομήσει ο υπουργός Παιδείας Χρυσόστομος Σοφιανός - κι άχνιζε ακόμη από τον ιχώρα της (=θεικό γαίμα).

Όταν ήρθε η σειρά (τελευταίος) του Γιεφκένι, απαγγεί-

λε το ποίημά του στα ρωσικά, γιγαντόσωμος, τριαντάρης, με φωνή καταρράχτη, με χειρονομίες λάντρου, ίδιος απαράλλαχτος ο Ευγένιος Ονέγιν του Αλ. Πούσκιν ή ο Αλιόσα Καραμαζώφ του Ντοστογιέφσκι ή ο Αλέξανδρος Νέφσκι του Σεργκέι Αϊζεστάιν ή ο Ρούντολφ Νουρέγιεφ (συν Μάγια Πλισέσκαγια) ή ο Αγριόγατος των Γηπέδων, τερματοφύλακας Λεβ Γιασίν. Εμένα όμως μου θύμιζε α) (προφητικά) έναν άλλον σκοτεινό ακάντζιελο, τον Ρασπούτιν, με τη μορφή του Russian Vladimir Putin και β) (παρελθοντικά, 1963) ένα άλλο ποίημα του Γιεφτουσένκο που προκάλεσε παγκόσμια αίσθηση, όταν μετά τη δολοφονία του Κένεντυ, βάζει το γιγαντιαίο Άγαλμα της Ελευθερίας να τρέχει αλλόφρον ανάμεσα στους ουρανοξύστες της Νέας Υόρκης και να ρωτά τους Νιουγιόρκερς, «Where, where is your president?».

Βρε Γιάννο, του είπα, που να 'σαις την ευτζιήν μου, έβρε μου την «Περιστερώνα», αρώτα τον Νεόφυτον, φανατικό τότε ΕΔΟΝόπουλο για γράμματα, σίγουρα θα το έσειε στον τσιουμπέν του. Ποιον Νεόφυτο, κύριε Κώστα, λαλεί μου, θκυο παπαλιές να σου το έβρω που το Internet. Τζιαι γυρισόντα μέρα έπεψέν μου με email μιαν ολόκληρην σελίδα της Χαραυγής (27 Ιανουαρίου 2013, Κυριακή) έξοχα επιμελημένη από τον Πανίκο Παιονίδη με αισθαντικό ρεπορτάζ και άψογη μετάφραση της Έλλης Παιονίδου, που το απαγγείλε τη βραδιά εκείνη χαμηλόφωνα, σχεδόν ταυτόχρονα με τον Ευγένιο (περίεργο που η Χαραυγή δημοσίευσε εν έτει 2013, σε εποχή εκπτώσεων, τέτοιο επαναστατικό κείμενο που δεν συμμορφώνεται προς τας υποδείξεις, έτσι στραβή ναν' πάνα - τζι ευκαριστούμεν).

ΑΙ ΧΕΙΡΕΣ ΣΟΥ ΕΠΟΙΗΣΑΝ ΜΕ

Γιώργος Κυθραιώτης
«Ο ξεπεσμένος δερβίσης»
Αλ. Παπαδιαμάντη

Αγαπητέ Γιώργο,

Είδα το κεφάλαιό σου για τον «Ξεπεσμένο δερβίση» του Αλ. Παπαδιαμάντη («Κάθε άλλος θα τον εξελάμβανεν ως φάντομα»), που προδημοσιεύεις στον Εκκλησιαστικό Κήρυκα 21 (2015), και, με μια λέξη, υποκλίνομαι - γεια στα χέρια σου (αι χείρες σου εποίησάν με και έπλασάν με). Με το ίδιο δέος που υποκλίνομαι κάθε φορά που «ανεβαίνω» στη Χρυσόσπηλιώτισσα ή βρίσκομαι κατέναντι ενός πλάσματος του Πλάστη Ποιητή (ένα δέντρο, έναν γκερεμό, έναν βάτο, έναν βάτραχο και ό,τι άλλο). Σου γράφω σκόρπια δυο τρεις εντυπώσεις:

1. Πολλά τα δεινά και ουδέν ανθρώπου δεινότερον πέλει (Σοφ. Αντιγόνη), είναι φοβερή η συγκεντρωτική δύναμη με την οποία προσεγγίζεις και αναλύεις ένα Αγάπημα, αστραφτερό μυαλό, απαστράπτουσα καρδιά, κείριος λόγος, ερωτικό ένστικτο.
2. Κι όλα αυτά σ' ένα «πακέτο» που μου θυμίζει την πλατωνική εικόνα για το άρμα της ψυχής, ηνίοχος και δύο άλογα (=λογιστικό, θυμοειδές, επιθυμητικό). Εν το Παν (=Όλα είναι Ένα), Ηράκλειτος.
3. Έξοχη η δόμηση του Κεφαλαίου, με το χιτσκοικικής έντασης suspense «πού το πάει ο Γιωργάκης», δηλ. ο Παπαδιαμάντης, που ξεκινώντας από τις «υπέρογκες αρχιτεκτονικές των Φράγκων» (Γ.Σ., «Νεόφυτος ο Έγκλειστος μιλά»), με τους μεγαλόσημους παπικούς Μπαλζάκ, Ζολά και σία που ισοπεδώνουν τα πάντα σε μια βάρβαρη ανελεύθερη πορεία, καταλήγει (μέσω Russia και Ντοστογιέφσκι και βυζαντινής ελλειπτικής) στο αιωνίως υπέρλαμπρο της Ρωμοσύνης (=Ορθοδοξίας) εύδαιμον το ελεύθερον το δ' ελεύθερον το εύψυχον.

Αι χείρες σου εποίησάν με και έπλασάν με!

Αρεστής Αρεστίνου (Κ.Β.)
που την Ασίνου
Κωίκε Βελήκη
10 Αυγούστου 2015